РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 1-го лютого 1917. Ч. 13. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, February 1, 1917. No. 13.

ВІЛСОН ПРОТИ ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

Великі сніги і сильні морози спинили воєнні операції на сході.

Осідок румунських властий перенесено до Херсона і Катеринослава.

ВЕЛИКА ВОЄННА НАРАДА ВІДПОРУЧНИКІВ АЛІЯНТІВ В ПЕТРОҐРАДІ.

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН НЕ ПІДПИСАВ ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

ВАШИНҐТОН, 29. січня. — **Президент Вілсон відмовив ся підписати іміґраційний законопроєкт, ухвалений на останній сесії обома палатами конґресу.**

Палата послів і сенат приняли сей законопроєкт значною більшостию голосів (в палаті послів 308 голосами проти 87, в сенаті 67 голосами проти 7) і тому заходить небезпека, що іміґраційний законопроєкт, який прийде ще раз під голосоване в конґресі, буде принятий двома третими голосів і стане законом помимо вета зі сторони президента.

Президент Вілсон, відмовляючи свого підпису на іміґраційний законопроєкт, подав отсі причини:

„Мені дуже прикро, що я приневолений звернути сей законопроект без свого підпису. З многими точками сього законопроєкта я вповні годжу ся, але не можу згодити ся на застережене щодо неграмотних. Таке застережене не годить ся зовсім з дотеперішною політикою нашої держави і засадничо ніяк не дасть ся оправдати. Застережене щодо неграмотних не є створене на те, щоби ствердити характер, прикмети і особисті спосібности іміґранта, але воно було би виключно лише карою для іміґрантів за те, що вони, будучи у своїм краю, не побирали науки. Богато іміґрантів приходить до Америки на те, щоби набрати образованя, і досьвід учить, що неписьменний іміґрант не є небажаний.

„Крім того таке застережене може довести до тяжких дипльоматичних заколотів. В нім говорить ся іменно, що лише такий іміґрант, не вміючий ні читати ні писати, може бути допущений до Злучених Держав, коли його переслідували у його вітчині задля релігійних переконань. Таке застережене вимагалоб, аби іміґраційні урядники робили специяльні студії про закони, звичаї, розпорядження і постанови заграничних держав, що для адміністраційного урядника було би незвичайно трудне і могло би довести до поважних непорозумінь".

(Іміґраційні законопроєкти, на підставі котрих іміґранти, які не вміють читати ні писати, не були би допущені до Злучених Держав, були вже чотири рази ухвалені конґресом. Але за кождим разом президенти відмовляли свого підпису. І так відмовив свого підпису президент Клівленд, відтак президент Тафт, а два рази президент Вілсон).

ВІЙНА З РОСІЄЮ:.

ТУРЕЦЬКІ ВІЙСКА ВІДПЕРЛИ НАПАДИ МОСКАЛІВ НАД ЗОЛ. ЛИПОЮ.

БЕРЛІН, 29. січня. — **Над Золотою Липою російські війска перевели кілька сильних нападів на турецькі становища. Напади відбито з тяжкими втратами для неприятеля.**

На Буковині по обох сторонах шляху Кімполюнґ-Якобені два російські напади ударемнено.

На румунськім фронті панує спокій.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: Над рікою Аа (на полудневий захід від Риґи) непогода і сніг перепинили дальші воєнні операції.

„Турецький 15. корпус, звісний зі своєї хоробрости в попередних битвах, відбив масові напади російських війск над Золотою Липою. В однім місци Турки перевели протинапад і здобули неприятельські окопи, беручи в полон значне число Москалів.

„Над Нараївкою німецький відділ полонив російську патрулю, зложену з 9 людий.

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА: В околиці Мешті-Канешті наші війска відбили два сильні напади російських війск.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Не зайшло нічого важного".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОҐРАД, 29. січня. — Урядовий звіт російського штабу звучить:

„НА ПІВНОЧИ: В околиці Риґи воєнні операції обмежені до чинности артилерії.

„В ГАЛИЧИНІ: На полудневий схід від Потутор (10 км. на полудне від Бережан) наші війска взяли приступом першу лінію ворожих окопів. Турецькі війска перевели сильний протинаступ. Наші війска висадили у воздух шість підземних хідників, знищили окопи і повернули відтак назад на свої первісні становища. Опісля Турки перевели ще два напади, але без успіху. Одного турецького офіцира і 28 жовнірів взято в полон.

„НА БУКОВИНІ: В суботу в битві на полудне від Якобені наші війска полонили 30 офіцирів і поверх 1.000 жовнірів.

„В РУМУНІЇ: На сім фронті панує спокій".

ЗАСТІЙ НА СХІДНІМ ФРОНТІ.

БЕРЛІН, 30. січня. — Урядовий німецький звіт доносить:

„На цілім східнім фронті, почавши від Балтійського аж до Чорного моря, не зайшли жадні важнійші події".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОҐРАД, 30. січня. — Російський рапорт звучить:

„На цілім західнім фронті відбуваєть ся лише перестрілка піхоти і патруль.

„Точні обчисленя з битви в околиці Якобені (на Буковині), яка відбула ся останної суботи, виказують, що загальне число полонених виносить 32 офіцирів і 1.126 жовнірів. Воєнна добича складаєть ся з 12 машинових крісів і 4 метавок".

СИЛЬНІ МОРОЗИ НА ЦІЛІМ СХІДНІМ ФРОНТІ.

ВІДЕНЬ, 28. січня. — Великі сніги і сильні морози спричинили майже цілковитий застій у воєнних операціях на цілім східнім боєвім фронті.

Сильні снїжні бурі шаліють не лише на півночи, але і в східній Галичині, на Буковині і в Румунії. Сніг є на кілька стіп глибокий. Температура є о много низша ніж була підчас обох попередних зим. Таксамо велике зимно панує здовж італійського фронту і в Македонії.

З причини сильних морозів артилерія не може бути чинна. В богато случаях жовніри впрост замерзають.

РУМУНИ СТЯГАЮТЬ З ТРУПІВ МУНДУРИ.

БЕРЛІН, 30. січня. — В розказі 15. дивізії румунської піхоти з дня 15. падолиста м. р. командант дивізії ґен. Загарія видав між иншими отсе розпорядженє:

„О скільки се є можливе, належить убитих жовнірів хоронити лише в білю, щоби в сей спосіб заощадити мундури, які по направленю могли би бути знова ужиті".

ОСІДОК РУМУНСЬКИХ ВЛАСТИЙ ПЕРЕНЕСЕНО ДО КАТЕРИНОСЛАВА І ДО ХЕРСОНА.

БЕРЛІН, 28. січня. — **Телеґрами „Русского Слова" доносять, що румунський король виїхав з Ясів і замешкає в Потемкінській палаті в Катеринославі.**

Осідком румунських властий є вчасти Катеринослав, а в части Херсон. Румунський державний банк і сенат перенесено з Ясів до Херсона.

(Міста Катеринослав і Херсон лежать над долішним Дніпром).

ДО ПОЛТАВСЬКОЇ ҐУБЕРНІЇ ПРИБУЛО 45.000 РУМУНСЬКИХ ЗБІГЦІВ.

БЕРЛІН, 29. січня. — **„Русское Слово" доносить, що до полтавської ґубернії прибуло вже поверх 45.000 румунських збігців. З кождим днем число румунських збігців зростає.**

Недалеко румунської місцевости Чурулї вискочив зі шин поїзд, яким їхали переважно висші достойники румунські. Поверх сто осіб згинуло на місци катастрофи.

———o———

ГОЛОД ПРИЧИНОЮ БУНТІВ В РОСІЇ.

БЕРЛІН, 29. січня. — З Москви надійшов лист отсього змісту:

„Нечувана спекуляція купців спричинила високі, недоступні ціни споживних артикулів. В місті панує голод. Ні білого ні чорного хліба не можна дістати. Ціна масла підскочила на два рублї за фунт, і то годі дістати. Мяса нема зовсім.

„Нарід є сильно занепокоєний. Є загальне переконане, що ми всі, коли війна потриває ще один рік, будемо мусіли згинути з голоду.

„В Петроґраді прийшло до поважних заворушень з причини голоду. Щоби їх придусити, уживано на улицях міста машинових крісів. Положенє безвихідне. Поліції прийшли в поміч машинові кріси і гармати. На улицях виглядає як на боєвім фронті; поліція стоїть в окопах. Її заприсяжено, що на случай революції вона буде стріляти до своїх родичів, братів і дітий".

ЛОНДОН ПОТВЕРДЖУЄ ВІСТИ ПРО ГОЛОД В РОСІЇ.

ЛОНДОН, 29. січня. — **Лондонська часопись „Таймс" оголосила вісти з Петроґраду, в яких стверджено, що в Росії панує страшний голод. Кореспондент запевнює, що Росія має поживи, яка вистарчила би й на два роки. Нужду і голод в російських містах, а передівсім в Петроґраді і Москві, спричинив брак належитої орґанізації і брак належитого заряду зелізницями.**

Передівсім страшним є положенє населеня по містах, де великі маси мешканців мусять вистоювати щодня годинами на улицях серед зимна, яке доходить і до 20 степенів низше зера, заки дістануть ся до склепу, щоби купити мяса, хлїба, цукру і ярини.

КАНАДІЙЦІ МАЮТЬ ПЕРЕВЕСТИ ОРҐАНІЗАЦІЮ НА РОСІЙСЬКИХ ЗЕЛІЗНИЦЯХ.

ОТАВА (Канада), 29. січня. — **З достовірних жерел доносять, що перший місто-президент канадійської компанії „Канедіен Пасіфік Рейлвей". С. І. Бери, удав ся через Анґлію до Петроґраду, щоби перевести орґанізацію зелїзничої системи і управильнити доставу поживи й амуніції в Росії.**

———o———

ВЕЛИКА ВОЄННА НАРАДА АЛІЯНТІВ В ПЕТРОҐРАДІ.

ПЕТРОҐРАД, 29. січня. — **Нині зібрали ся тут представителї аліянтів на воєнну нараду.**

Францію заступає: міністер кольоній Ґастон Думерґ і ґенерал Кастельно; Анґлію: лорд Мілнер і лорд Ревелстак: Італію: сенатор Віторіо Сояльоя і ґен. Руґ. Ладеркі.

В товаристві делеґатів прибули також инші військові знавці і політики, щоби взяти участь в нарадах. Предметом нарад буде програма, уложена вже на двох попередних конференціях, які відбули ся в Лондоні і Римі.

ДЕЛЕҐАТИ НА АВДІЄНЦІЇ У ЦАРЯ.

ЛОНДОН, 30. січня. — З Петроґраду доносять, що цар Николай прийме завтра делеґатів своїх аліянтів на окремій авдієнції.

Наради розпічнуть ся в четвер під проводом російського міністра для заграничних справ, Покровського. Зі сторони Росії візьмуть участь в нарадах також міністер фінансів, міністер зелїзниць і бувший міністер для заграничних справ, Сергій Сазонов.

НА МОРИ:

ЛІСТА ЗАТОПЛЕНИХ КОРАБЛІВ ЗРОСЛА ЗНОВА О 8.

БЕРЛІН, 29. січня. — Німецька адміралїція доносить:

Німецька підводна лодка затопила на Середземнім мори дня 9. січня **5.000 тоновий торговельний корабель з набором,** а дня 15. січня **англійський корабель „Гарфілд" (3.800 тон)** з набором нафти і угля. Капітана корабля взято в полон.

„Тасама лодка затопила дня 25. січня на схід від острова Мальти **зоружений корабель з транспортом війска.** Корабель потонув в протягу 10 хвиль.

ЛОНДОН, 29. січня. — Анґлійська адміралїція доносить про затоплене отсих 5 кораблів:

„Матеран" (7.654 тон), анґлійський, залога виратувана;

„Джувінгтон" (2.747 тон), анґлійський, залога виратувана;

„Фультон" (1.030 тон), норвеський, залога виратувана;

„Тересдаль" (1.762 тон), норвеський, капітана корабля взято в полон;

„Донстад" (698 тон), норвеський, залога виратувана.

ЩЕ ТРИ КОРАБЛІ НА ДНІ МОРЯ.

ЛОНДОН, 30. січня. — Анґлійська адміралїція доносить про затоплене отсих кораблів:

„Гальбйорг" (2.587 тон), норвеський, в дорозі з Ню Йорку до Бордо (у Франції), залога виратувана;

„Арґо" (1.261 тон), норвеський;

„Фоме де Доро" (1.207), портуґальський.

В АЗІЇ:

2.000 УБИТИХ АНҐЛІЙЦІВ НА БОЄВІМ ФРОНТІ НАД ТИГРОМ.

БЕРЛІН, 29. січня. — З головної турецької кватири в Мезопотамії доносять:

„Дня 24. січня неприятель розпочав бомбардувати наші становища коло Фелягіє над Тигром (в Мезопотамії).

„Дня 25. січня перевели Анґлійці наступ. 2.000 убитих Анґлійців начислено лише на малій частині побоєвища.

„Дня 26. січня Анґлійці відновили напад, але його ударемнено".

АНҐЛІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ЛОНДОН, 29. січня. — З анґлійської військової кватири в Мезопотамії доносять:

„В битвах в суботу і в неділю наші війска здобули дві перші лінії турецьких окопів на правім березі ріки Тигра на просторі 4.300 ярдів дві дальші лінії на просторі 600 ярдів.

„Дотепер начислено 950 убитих Турків, 127 Турків взято в полон та здобуто одну гармату, 3 метавки і значну скількість воєнних матеріялів".

В АВСТРІЇ:

ҐЕНЕРАЛ ДАНКЛЬ УСТУПИВ.

БЕРЛІН, 29. січня. — **Віденські часописи доносять про виступлене звісного команданта австрійських війск, ґен. Данкля, з чинної служби.**

Цісар Карло, принимаючи його резиґнацію, висказав ґен. Данклеви своє співчутє з причини, що лихий стан здоровля не позволяє йому сповняти дальше свою службу на фронті. Рівночасно іменував його цісар командантом своєї прибічної сторожи.

Ґенерал Данкль був на початку війни командантом австрійсько-угорської армії на терені війни з Росією, де вславив ся в битвах під Красником і Люблином.

Коли вибухла війна з Італією, ґенерал Данкль обняв головну команду над армією проти Італії, де до послїдного часу успішно боров ся проти Італійців.

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРҐАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday, by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакция не відповідає. — Рукописий не звертаеть ся.

З біжучої хвилї.

Петроградська газета „Новое Время" час від часу містить зїдливі статї про українську справу, але все на старий лад: **Українцям нїчого не треба; вони ни хочуть самоуправи; вони обійдуть ся й без своєї рідної мови**, і т. п. теревенї.

А вже найбільше лютить ся „Новое Время" на анґлїйські часописи за се, що вони поміщують статї про українську справу та інформують Анґлїйцїв про Україну, її нарід і стремлїня того народу.

Розбісило ся „Новое Время" найбільше на поважний анґлїйський місячник „Атенїюм", який недавно помістив статю про Україну, в котрій між иншим було написано, що **„українська справа є важним політичним питанєм і члени будучої мирової конференції мусять звернути на українську справу особливішу увагу"**.

За сей вислів „Новое Время" накинуло ся на журнал „Атенїюм" терпкими виразами. Докори сиплять ся також на адресу журналів „Контемпорейрі Ревю", „Скотсмен", на адресу часописи „Манчестер Гардіян" і инших.

Чи анґлїйські часописи роблять собі щонебудь з докорів „Нового Времени", можна сумнївати ся, бо задачею „Нового Времени" не є подавати читачам чисту правду, лише писати так, як сього вимагає російське правительство.

У відповідь на мирову промову президента Вілсона в сенатї, дня 22. січня б. р., урядові круги Росії заявили:

Росія вповні годила ся і годить ся з гуманними засадами президента Злучених Держав, і його промова в сенатї зробила велике вражінє на російськім правительстві. Росія радо прийме всякі міри, які би недопустили до повтореня сьвітової війни. Значить, ми охотно можемо годити ся з промовою президента Вілсона.

З поглядами президента Вілсона щодо вільного доступу до моря Росія годить ся, бо Росія уважає за конечність мати вільний доступ до моря. Також пропозиція президента, щоби обмежити зоруженє, знаходить піддержку Росії, яка подібну пропозицію вносила на конференції в Газї. Підносячи сю квестію, президент Злучених Держав опираєть ся на точці поглядів Росії.

Російське правительство приймає із задоволенєм се, що президент Злучених Держав остро відріжняє точну відповідь алїянтів на першу ноту від відповіди центральних держав.

Росія зазначила своє рішуче становище щодо будучности Польщі. Російський цар заявив, що одною з воєнних цїлий є свобідна Польща, сформована з трох окремих тепер провінцій.

Щодо характеру мира, який має бути заключений, чи він буде без побіди, чи нї, то все треба памятати про се, що нїколи цїлию алїянтів не було знищити свого противника, і що алїянти нїколи не думали в такім змислї про побіду над Німеччиною. То лише Німеччина стала на тім становищи і вона, яко побідниця, бажає диктувати мир.

З повисше наведеної заяви виходило би, що Росія дійсно вповнї годить ся із засадами през. Вілсона. Прецїнь Росія потребує доступу до моря, Росія хоче Польщі, створеної зі всїх трох заборів (очевидно під своєю рукою), Росія не хоче більше війни (бо ся війна виказала вже її безсильність) і т. д. Але забула Росія згадати, чи годить ся на свободу поневолених народів. Відай в тим вона добровільно нїколи не згодить ся.

Посол Джеймс А. Гаміл.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ.

Понизше подаємо резолюцію в справі „Українського Дня", яку внесли в конґресі пп. посол Гаміл і сенатор Гюз.

64TH CONGRESS.
2D. SESSION.

H. J. RES. 350.

IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES.

JANUARY 24, 1917.

Mr. HAMILL introduced the following joint resolution; which was referred to the Committee on Foreign Affairs and ordered to be printed.

JOINT RESOLUTION

Requesting the President of the United States to designate and appoint a day on which funds may be raised for the relief of the Ruthenians (Ukrainians).

Whereas in the countries situated in the eastern part of Europe, the theater of devastating war, there are at least one million of Ruthenians (Ukrainians) in dire need of food, clothing, and shelter; and

Whereas hundreds of thousands of these people have been forced to abandon their homes and their property, and, being deprived of all opportunity to provide even for their most elementary wants, have undergone disease, starvation, and indescribable suffering; and

Whereas the people of the United States of America have learned with sorrow of this terrible plight of great numbers of their fellow beings and have most generously responded to the appeal of humanity for assistance whenever such appeal has reached them: Therefore be it

Resolved by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled,

That in view of the wretchedness, misery, and privation which these people are enduring, the President of the United States be respectfullly requested to designate and appoint a day on which the citizens of this country may give expression to their sympathy by contributing to the funds now being raised for the relief of the Ruthenians (Ukrainians) in the belligerent countries.

По українськи се письмо звучить:

В ПАЛАТІ ПОСЛІВ.
Дня 24. січня 1917.

Пан Гаміл вніс слїдуючу спільну резолюцію, яку передано комісії для заграничних справ і припоручено видрукувати.

СПІЛЬНА РЕЗОЛЮЦІЯ

Просяча Президента Злучених Держав назначити і установити день, у якім можна би збирати фонди для підмоги Русинів (Українців).

Позаяк в краях, положених у східній части Европи, на теренї руйнуючої війни, є найменьше один міліон Русинів (Українців) в страшенній потребі поживи, одіня і захисту; і

Позаяк сотки тисяч з тих людий були приневолені опустити свої доми і своє майно, а будучи позбавленими всякої нагоди постарати ся хоч би о свої найконечнїйші потреби, мусїли зносити недуги, голод і невисказані терпіня; і

Позаяк населенє Злучених Держав, довідавши ся зі смутком про се страшне положенє великого числа своїх ближних, відкликало ся як найщедрійше на зазив людяности о поміч, коли лише такий зазив до нього доходив: Длятого нехай буде

Постановлено Сенатом і Палатою Послів Злучених Держав Америки, зібраних на Конґресї,

Що з огляду на горе, нужду і недостаток, які сї люди зносять, просить ся уклінно Президента Злучених Держав назначити і установити день, в якім горожани сього краю можуть дати вираз свого співчутя жертвами на фонди, які тепер збирають ся на підмогу Русинів (Українців) у воюючих державах.

Тут наводимо лист п. Гаміла до „Української Ради".

SIXTY-FOURTH CONGRESS.
JAMES A. HAMILL, N. J., Chairman.
JOSEPH J. RUSSELL, MO.
WOODSON R. OGLESBY, N. Y.
JOUETT SHOUSE, KANS.
JOHN N. TILLMAN, ARK.
JOHN JACOB ROGERS, MASS.
C. WILLIAM RAMSEYER, IOWA.
WALTER W. MAGEE, N. Y.
GEORGE V. MALONE, Cleark.

HOUSE OF REPRESENTATIVES U. S.
COMMITTEE ON ELECTIONS No. 2
WASHINGTON, D. C.

Jersey City, January 30th, 1917.

UKRAINIAN ALLIANCE OF AMERICA.

My dear Sirs:—

I wish to recall with pleasure the visit of the Very Reverend Peter Poniatishin, Administrator of the Ruthenian Greek Catholic Diocese in the United States, and the delegation of gentlemen representing your Honorable Society, to my office in the Capitol at Washington, on the afternoon of the twenty-fourth instant, when we discussed the propriety and justice of having Congress request the President to appoint a day for the raising of funds for the relief of the stricken Ukrainian people.

Conformably to your desire, I introduced in the House of Representatives on that day a Resolution, of which I herewith inclose a copy. Senator William Hughes of New Jersey was kind enough, at my request, to introduce in the Senate a copy of the identical resolution, so that all possible cause for delay in legislative procedure might be removed and the resolution enacted by the Congress and the day appointed by the President as early as possible.

Very sincerely yours,
JAMES A. HAMILL.

По українськи:

ДО УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ В АМЕРИЦЇ.

Високоповажані Панове:

Я з приємностию згадую візиту Впр. о. Понятишина, Адміністратора руської гр.-кат. Дієцезії в Злучених Державах, і делеґацію панів, заступаючих Ваше Хвальне Товариство, в моїм парляментарнім бюрі у Вашінґтонї, пополудни 24. б. м., коли ми обговорювали потребу і слушність, аби конґрес попросив Президента назначити день для збираня жертв на підмогу терплячому українському народови.

Згідно з Вашим бажанєм я вніс тогосамого дня в Палатї Послів резолюцію, якої копію тут залучаю. Сенатор Вілїям Гюз з Ню Джерзи був так добрий, що на мою просьбу вніс подібну резолюцію в Сенатї, отже усунено всї можливі перешкоди, які могли би бути при ухваленю сеї резолюції в Конґресї і при назначеню Президентом відповідного дня так скоро, як се буде можливе.

З високим поважанєм,
ДЖЕЙМС А. ГАМІЛ.

* * *

Маємо повну надію, що справа признаня „Українського Дня" буде корисно полагоджена.

А тепер приходить черга на нашу суспільність. Від нашої суспільности буде залежати, до якої міри ми скористаємо з тої нагоди і скільки зберемо жертв на поміч для наших нещасних братів у старім краю. Все те буде залежати від заінтересованя сею справою нашого загалу і від його працї.

Ми мусимо доложити всїх заходів, аби як найлїпше використати сю нагоду і зібрати як найобильнїйші жертви на поміч для наших братів у старім краю.

З огляду на те, що реченець, який нас дїлить від „Українського Дня", є вже недалекий, тому є конечним обовязком нашого загалу вже тепер розпочати основні приготовленя в справі „Українського Дня".

До таких вступних і найконечнїйших приготовлень належить в першій мірі основанє в кождій місцевости, де лише живуть наші люди, одного спільного комітету. Такий комітет повинен перейняти на себе всї обовязки, які лучать ся з уладженєм „Українського Дня". В склад комітету повинні війти, о скільки се лише є можливе, всї місцеві орґанїзації (парохія, братства і товариства).

Головною задачею комітету є змобілїзувати всї свої сили, щоби до збираня жертв поставити як найбільше число людий. Не треба однак забувати, що в збираню жертв повинні брати участь не лише дївчата і жінки, але також і мущини.

„Українська Рада", скоро лише резолюція в справі „Українського Дня" буде принята і день для збираня жертв буде назначений, розішле до всїх комітетів точні і подрібні інформації, в який спосіб треба перевести акцію збираня жертв, аби вона принесла як найлїпший вислїд. Притім використаєть ся вже давнїйше набутий досьвід з місцевих „Українських Днів", які були ула джені минувшого року у Філядельфії, Нюарку і Джерзи Сіти.

„Українська Рада", роблячи стараня о „Український День", поробила також вступні приготовленя, які подаєть ся нашому загалови до відома:

„Українська Рада" війшла в зносини з ріжними фірмами в справі виготовленя **пушок для збираня жертв, лент для збираючих жертви і відзнак (теґс) для жертводавців.**

„Українська Рада" приготовляє також відповідні **лїсти для збираня жертв.**

„Українська Рада" виготовлює **цїлий ряд довших і коротших статий про „Український День" в анґлїйській мові,** які є призначені до поміщеня у відповіднім часї в американських часописях. Сї статї будуть містити короткі інформації про український нарід і про великі знищеня, які навістили українські землї.

„Українська Рада" віднесеть ся також і до инших чужинецьких орґанїзацій з просьбою о поміч. Одним словом: „Українська Рада" взяла на себе обовязок як найбільше улекшити працю місцевим комітетам.

Звертаємо ся до нашої суспільности ще раз з горячою просьбою, щоби вона доложила всїх старань, аби „Український День" в кождій місцевости випав по змозї як найлїпше і приніс як найкрасший успіх. **Просимо проте приступати вже тепер до основаня спільних комітетів так, що коли буде вже проголошений „Український День", кождий комітет був всилї подати точно число людий, збираючих жертви з огляду на маючу ся замовити скількість пушок і лент.**

Надїємо ся, що наша суспільність, відложивши всякі місцеві спори і межиусобиці, пійде в сїй справі згідно і доложить всїх старань і працї, щоби для наших нещасних братів у старім краю придбати як найбільшу поміч. Тому до працї всї разом!

УКРАЇНСЬКА РАДА В АМЕРИЦЇ.

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА ЖЕРТВИ ВІЙНИ!

Нехай не буде між нами нїодного, який, співчуваючи з недолею наших братів в ріднім краю, не поспішив би з підмогою на нещасні жертви війни.

Жертвуймо всї! Жертвуймо по можности як найбільше!

Всї виказы жертводавців і гроші треба посилати на адресу: Rev. E. SYDORIAK, 42 Van Buren St., Passaic, N. J. Чеки і моні-ордери треба виписувати так: „UKRAINIAN ALLIANCE of AMERICA", K. KIRCZOW, Treas., 68 Greene St., Jersey City, N. J. Після волї жертводавців датки можна призначувати на слїдуючі фонди: ФОНД ВДІВ І СИРІТ, ФОНД ЗАСЛАНИХ НА СИБІР І ФОНД СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

УКРАЇНСЬКА РАДА В АМЕРИЦЇ.

З ТАЙН КОНФЕДЕРАЦІЇ.

(Надіслана статя).

Чоловік, що холоднокровно слідить перебіг нашої політики в Америці, що зі скровавленим серцем дивить ся на кирнню, яку провадить одна псевдо-українська ґазета зі Скрентону, — мусить собі мимоволі поставити питаня: До чого стремить о. Ардан і „швайцарський делеґат" і пачка инших панків і півпанків? Чому о. Ардан сварить ся з усіми і ганить і ганьбить усіх сороцькою уличною лайкою? Чому о. Ардан нарікає на всю роботу, на всї орґанізації, де його нема? Чому о. Ардан намагаєть ся зловити всїх на свій політичний аркан? І ще богато инших чому, чому, чому?...

Вітворім чорну книжку „діяній" о. Ардана і переглянїмо лиш кілька сторінок.

Сидів о. Ардан у Вест Вірджінії рік, чи два, чи три; ніхто про нього не чув, ніхто з Українців не знав, чи о. Ардан був на сьвіті, чи його не було. Не бував він анї на зїздах, анї на нарадах; не було його імени анї в політицї, анї в часописях, анї у списах жертводавців. Тоді о. Ардан не хвалив, анї не ганив нїякої „Ради", не провадив нїякої „швайцарської" наради, не кнував народної зради.

Але на щастє, чи на нещастє о. Ардан вийшов на фармі, „як Заблоцкий на милї". Як зачало ся банкротство о. Ардана, він вже зявив ся і в Клівлендї, вже зачав думати і про „народне добро". До церкви бувшому сьвященикови, що вирік ся свого стану, вертати було неможливо. Отже він почав комбінувати в своїм з біса хитрім і злобнім умі: „Політика, народне добро, орґанїзація, запомога — се на верха; а під сподом бізнес, бізнес і ще раз бізнес, посада, корито... Аґа! Маю! Союз, Руський Народний Союз, нумер цвай.

І так хитро-мудро, невеликим конітом о. Ардан зліпив „новий Союз", зістав редактором, вилетів з редакторства, знов зістав редактором, знов мав вилетїти з редакторства і знов зістав редактором. А Українцї знов довідали ся, що о. Ардан є на сьвітї, що він великий політик, патріот, діяч, що він все ще Українець і то такий, що того вже не встидаєть ся.

„Але статут, пане добродію, статут... — знов комбінував о. Ардан. — Отже майнер, майнер і ще раз майнер; робітник фабричний і ще раз робітник; замітач, помивач — всї таки робітники, а всї на купу темні, бо біднї. З ними пійде олрайт... Але гов... тирррру... чекай... А він? О, лук авт, лук авт! Гей, панове делеґати! Важна точка в статутї: Сьвященик не сьміє бути, не може бути і ніколи не буде урядником в моїм союзї! Членом, як хоче, най буде, але урядником ніколи! Но сер! Та точка не може бути ніколи змінена. Добре?"

— Перейшло.

„А-а-а, аж на души лекше — комбінував дальше екс-сьвященик. — Гов, гов, вейт е мінит!... Орґанїзація, махінація, аґітація, руїна... Маю! Нова точка, панове! Як би мій союз розлетів ся, майно перейде на тих членів, що лишили ся, хоч би їх було пять, три, два, або навіть я сам! О, сатано, поможи до сього дійняти!...

„Що дальше? Аґа, треба на всїх закинути свої сїти; треба скаламутити всю політику, а тодї наловлю риб. Алеж бо всї обережні! Страх обережні! А тут машина псуєть ся. Хочуть мене копнути з редакторського стільця. Ой, та конвенція, та конвенція!... Аґа! Є Січинський!...

„Січинський! Ходи сюди! Я твій приятель — знаєш, чи нї?

„Та"...

„Я твій опікун!"

„Гм"...

„Я твій адвокат!"

„Ой!"...

„Роби так, як я хочу і кажу!"

„Та коли процес, процес!"

„Процес пійде олрайт! Гроші дасть і збере старий Союз, ми доложимо пару центів, а потім на всїх наплюємо!"

Гроші дали, зібрали, заплатили. Процес скінчив ся, а тут конвенція за плечима. Ов, біда!...

„Січинський і ти, швайцарцю, ратуйте, бо вилечу!"...

Січинський і „швайцар" приїхали на вибори редактора.

„Панове і товариші делеґати! Пан Ардан буде на дальше редактором!"

„Не хочемо, не хочемо! Проч з ним! Най Січинський буде редактором!"

Екс-отець аж позеленів: „Січинський, як приймете, то вас"...

„Панове делеґати! Пан Ардан мусить бути редактором, бо я так хочу!"

„Та най буде, най буде! Лиш не плач, Миросю!"

„А то дурак!" — думав екс-отець. — „Був би редактором. Ну, але боїть ся мене. Файно!"

— — — — — — — — — —

„Але Ексчендж, Ексчендж! Ех, коб то там дістати ся! Бо в Союзї рветь ся. Гм, гм...

„Аґа! Як тоє то... Як Ексчендж може бути без мене? Ексчендж має належати до Федерації! Федерація — се я і швайцарський делеґат. Отже Ексчендж буде наш. Січинський мусить сидїти тихо, а иншим заткаємо гортанку, а ще инших зганьбимо, закричимо, зматїркуємо. Отже до дїла!"

„Народе! Ексчендж! Ексчендж! Ексчендж!... Ексчендж. Капітула, Ядловський, Стеткевич, Савка, Підгорецький, Лотович, Кінаш, Ексчендж! Чи не видите? Ґвавт!... Хочу Ексченджу! Ґвавт! Гину, конаю, шляк мене трафляє! Хочу Ексченджу!... Я дам гроші. Мій Союз дасть гроші. Кушарка дасть гроші. Ще **хтось** дасть гроші. Але давайте Ексчендж! Він мусить бути мій, бо инакше не буде народний, не буде український! Таж се бізнес, се красний бізнес, се великий бізнес, се золотий бізнес! А я хочу бізнесу, бізнесу, бізнесу, ой там-то хочу! Давайте Ексчендж!

„Отже: Урядники У. Н. Союза є бізнесмени, бізнес-патріоти, бо забрали, загорнули, загирили, пригорнули Ексчендж! Як то може бути? Таж без Ексченджу не можна вести народної роботи! Як я це дістану Ексченджу в руки, то всї ми пропали. Як я не дістану Ексченджу, то для Українців нема ратунку, нема спасеня, нема визволу! Як я не дістану Ексченджу, то не можу провадити політики і Україна пропаде на віки! Як я не дістану Ексченджу, то я відречу ся України і Українців! Ґвавт, бізнес роблять, а я нїчого не маю! Ґвавт, давайте менї Ексчендж!...

„Але позвольте, о. Ардан, — кажуть добрі люди. — Та нащо вам Ексченджу? Таж народну роботу можна і без Ексченджу робити. Коб ви лише хотіли. Таж Ексчендж дає і на народні цїли".

„Але детам!... Що, Ексчендж дає на народні цїли? А от я ще нїчого не дістав!"

„Давайте менї Ексчендж!" — верещить о. Ардан.

А за ним кричить, репетує, плаче, просить, благає, грозить і страшить „швайцар" — давайте і давайте!

„А ви, отче, і ви, швайцар, не будете бізнес-патріоти, як дістанете Ексчендж?

„Наплювать!... Аби йно нам раз дали той Ексчендж, а тодї най нас називають і бізнес-патріотами і зрадниками і падлюками і скотиною. Як звав, так звав, коб Ексчендж дав. А то не хочуть нам дати. Але зараз...

„Пане — або як хочете — товаришу Січинський! Їдьте по вічах і говоріть і кричіть, щоб нам дали Ексчендж".

„Але бо я хочу до школи, пане редактор".

„Наплювать на школу! Нащо вам школи? Ви політику мусите провадити! Ви політик, ви провідник, герой, мученик! Спасайте народ!"

„Алеж, пане редактор! Я хочу здобути собі становище, бо я обіцяв, прирік народови, що запишу ся на студії".

„То ви числите ся з народом? Та то темна маса! Ви мусите народ просьвітити. Їдьте по вічах, говоріть про Федерацію раз, про Ексчендж десять, двайцять, сто разів, а проти урядників У. Н. Союза і проти попів і проти церкви тисячу разів. Отже памятайте: Про Ексчендж, про попів і проти урядників старого Союза".

„Вони мене прецїнь ратували. Давали гроші на процес, на фондп. Не можу... честь не позволяє... Я хочу до школи"...

„То ви хочете удавати вдячного? О, то ви не для Америки! Наплюйте на урядників старого Союза! Їдїть в народ, робіть політику, ширіть соціялїзм! Ви-ж соціялїст! Вашим обовязком є ширити клясову сьвідомість! А не забувайте про Ексчендж і про урядників старого Союза!"

„Добре, добре. Зроблю все, як кажете".

— — — — — — — — — —

„А то допера треба намучити ся з тим Січинським! — висапував ся редактор „Нерідної Волї". — Але таки дав ся злапати на мій шнурок і тепер буде на нїм скакати, як я схочу. Провідником буде!... Ха, ха, ха! Провідником!... А то менї вдало ся. **Я провідник!** А ти, Січинський, мусиш робити, що я схочу... мусиш, бо инакше — я пропав"...

— — — — — — — — — —

Полїтика не вдала ся. Жидівсько-циганьско-швайцарську, соціялїстичну Федерацію покинули всї чесні і здорово думаючі люди і заложили „Українську Раду". Січинський їздив, говорив, нищив своє здоровлє, а нарід слухав і бачив, що Січинського екс-отець одурив і спутав. Скінчило ся тим, що вплив Січинського почав ослабати. Недосьвідчений молодець стратив надармо час, стратив здоровлє, а не для себе, анї для народу, але для чужих інтересів, для інтересів екс-отця і „швайцара". Вражена амбіція почала бунтувати ся. Січинський захорував.

— — — — — — — — — —

„Нещастє моє — думав о. Ардан. — Гей „швайцар", до ноги!!!... Що робити?"

„Та ви, отче, ліпше знаєте ніж я".

„А ви пійдете за мною?"

„Та вжеж! Мушу! „Свобода" має листи, які мене представляють, хто я і що я. Але я мушу з вами, бо ви ще більше знаєте про мене. Ви навіть знаєте історію десять тисяч корон.

„Олрайт! Подумаймо тропики! Карієра, пенсія, вплив, шахрайство, крутарство, матоличові чоботи, фарма, Ексчендж... Єсть...

„Люди! Ексченджу менї не дали! Січинський здоровлє знищив, а я Ексченджу не дістав. Січинський, герой, мученик — хорий. Сему винна „Свобода", „Америка", „Нове Житє", „Народне Слово", „Гайдамаки"! Сему винен Ядловський, Капітула, Угорчак, Савка, Підгорецький, Кінаш, Лотович, бо не хтїли менї дати Ексченджу. Як би менї були дали Ексчендж, Січинський був би нинї здоровий. А не хтїли, то я мусїв Січинського бунтувати, щоби їхав за мною аґітувати. Бо я не дурний їхати. Менї свого здоровля шкода, а зрештою мене не послухають... Люди! Січинський хорий! Він тяжко хорий, дуже хорий, смертельно хорий! Я тому не винен! То „Свобода" і її союзники! Люди! Пімстїть ся за Січинського!...

— — — — — — — — — —

Люди слухають. Одні вже переконали ся, на кого паде вина за упадок Січинського; другі ще переконають ся. Одні вже переконали ся, що Федерація мала бути підпорою екс-отцевих інтересів, золотим жерелом для „швайцара" і чинником для ширеня соціялїзму і нищеня нашої церкви; другі ще переконають ся. Одні покинули о. Ардана і його стирку, і „швайцара", та **приступили до „Української Ради". А всї прочі чесні і щирі Українці се ще зроблять, бо таний їх сьвятий обовязок.**

А що зроблять екс-отцї і „швайцарські делеґати", як нарід скаже: **до чистого дїла, треба чистих рук!** — що вони зроблять?

— — — — — — — — — —

Російська цареславна місія потребує батюшків, а презвитерська рабінів...

Щаслива дорога!...

А. К.

ПІДЛА КИРНЯ ОТЦЯ АРДАНА І ЙОГО АҐЕНТІВ.

Заледви появила ся вістка, що в конґресї внесено резолюції в справі „Українського Дня", а вже сторінки „Народної Волї" переповнили ся довжезними напастями і огидними лайками на адресу тих, які доложили свого труду і праці в справі одержаня „Українського Дня".

Ми знаємо дуже добре, що отець Ардан і його прихвостнї, між якими є чимало й фахових аґентів, розвинули сильну тайну поліційну систему на взір російських чорносотенців. Однак видно поліційна система отця Ардана недописала, бо в противнім случаю отець Ардан не чіпав би ся, як пяний плота, вістки з „Америки", але йому були би відомі отсї факти:

1. Що Впр. Адміністратор о. Понятишин був у Вашінґтонї в справі „Українського Дня" ще 3. і 4. січня.

2. Що Впр. Адміністратор о. Понятишин був знова у Вашінґтонї в справі „Українського Дня" 23., 24. і 25. січня.

3. Що відпоручники „Української Ради": о. В. Довгович, Дм. Капітула і С. Ядловський були у Вашінґтонї в справі „Українського Дня" 24. січня.

4. Що конґресмен Джеймс А. Гаміл і сенатор Вілліям Гюз внесли резолюції допера по прочитаню їх відпоручниками „Української Ради" і по зробленю деяких конечних поправок і доповнень.

5. Що тогосамого дня, то є 24. січня, була делеґація, зложена з адміністратора о. Понятишина і висше згаданих відпоручників „Української Ради" на послуханю у президента Вілсона.

Чиїми трудами і заходами внесено резолюції в справі „Українського Дня", про се сьвідчить найліпше лист конґресмена Гаміла, присланий на адресу „Української Ради".

Як нужденною і підлою виглядає отся нова кирння отця Ардана і його шайки! Нова хулїґанська кирння, розпочата отцем Арданом і його шайкою, має на цїли знова ослабити запомогову акцію для наших братів у старім краю. Тоюсамою дорогою поступав отець Ардан, коли містив у своїм орґанї статї „Чому я не дам?" Такою дорогою поступає о. Ардан і тепер. Видно, що справа запомогової акції для Українців „комусь" не подобаєть ся. „Якісь висші впливи" наказують о. Арданови розпочати нову кирню.

Маємо надію, що наша суспільність осудить належито поступоване старого й хитрого кирнника і його аґентів та дасть відповідну відплату брехунам з „Народної Волї".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

„Литовський День" приніс Литовцям 171.370 долярів.

Литовський запомоговий комітет оголосив, що 3. падолиста 1916 року, в день „Литовського Дня", сей комітет зібрав 171.370 долярів. Гроші призначені для литовських жертв війни і їх перешлеть ся на руки Червоного Хреста в Швайцарії.

8-годинний годинник.

Враз зі зміною годин робочого дня слідує також зміна годинника. В більшій части Злучених Держав є урядово признаний 8-годинний день праці, через се треба також 8-годинного годинника. Один годинникар в Каліфорнії вже виготовив плян на такий годинник. Дотеперішні годинники є поділені на 2 части, по 12 годин. Новий годинник має бути поділений на 3 части, по 8 годин. Перша часть „M" (морнінґ—ранок) обнимає години від 1-шої в ночи до 8-мої рано, друга часть „N" (нун—полудне) від 8-мої рано до 4-тої пополудни, а трета часть „E" (івнінґ—вечер) від 4-тої до 12-тої в ночи.

Юнія углекопів оскаржена о велику суму відшкодованя.

В найвисшім суді у Вашінґтоні ведеть ся розправа проти юнії „Юнайтед Майн Воркерс", оскарженої о 1,283.462 доляри 31 центів. Юнію углекопів заскаржила углева компанія Коронадо і инші.

Ракефелер жертвує 575.200 долярів на просьвітні інституції.

Просьвітна комісія основана Дж. Д. Ракефелером, оголосила серію жертв на просьвітні інституції в Злучених Державах. І так жертвовано 150.000 долярів для Ді Пов Юніверсіті в Ґрінкесл, Інд., 100.000 долярів для Корнел Каледж в Монт Верчон, Айова, 125.000 долярів для Свортмор Каледж в Свортмор, Па., недалеко Філядельфії.

На просьвітні інституції для Неґрів жертвовано 197.500 долярів. Прочі жертви розділено в меньший сумі.

Анґлія шле золото до Арґентини.

Минувшої суботи анґлійські аґенти вислали з Філядельфії кораблем 1,500.000 долярів в золоті призначених для Арґентини. В понеділок (29. січня) вислано з Норфолк, В. Ва., анґлійського золото на суму 500.000 долярів. Разом Анґлія вислала Арґентині золота на суму 2 мільони долярів, яко належитість за збіже.

Перша ятка з кінським мясом в Ню Йорку.

Тепер Ню Йорк вже має перший склеп, в якім продають кінське мясо. Знаходить ся він при першій евени недалеко 122-ої улиці. Властителем ятки є Дж. Сульцер. Ціна мяса виносить 5 до 10 центів за фунт. Тузин „френкфуртерс" коштує 10 центів. Ся ятка (бучерня) є під дуже строгим наглядом здоровляної комісії. Мясо приходить з Лонґ Айленд, де знаходить ся головна різниця. У всіх майже великих містах Европи такі ятки вже давно істнують. В Америці се перша новість.

Черевики — може найбільші в сьвіті.

Шевська фабрика в Броктон, Масс., зробила одну пару черевиків величини ч. 21. Їх зроблено для Бернарда Г. Койна з Де Мойн, Айова. Койн числить 19 літ житя, важить 275 фунтів, а високий на 7 стіп і 9 цалів. Черевики мають подвійний наклад шкіри, подвійне підшитє і подвійні, вибиті цьвяхами підошви. Ані фабрика ані сам Койн не хочуть подати ціни тих черевиків, але можна здогадувати ся, що вони є досить дорогі. Ще ніодна фабрика в Злучених Державах не робила доси черевиків такої величини.

НОВИНКИ.

Масові арештованя спекулянтів в Німеччині.

В Кольонії, в Німеччині, заарештовано велике число осіб, які допустили ся злочину, підвисшуючи самовільно ціну на житєвих продуктах. Приміром деякі з них купували цетнар муки за 90 марок, а перепродували за 165 марок. Знова инші купували цетнар бараболь за 2 марки і 50 фенігів, а перепродували за 6 марок. На передмістях Кольонії купці продавали вепровину за ціну у двоє висшу ніж се признає закон. Всіх їх заарештовано і позамикано в арешті, де будуть перебувати аж до розправи.

Новий великий університет в Царгороді.

Міністер просьвіти в Туреччині, як доносять телеґрами, зарядив побудувати в Царгороді (Константинополи) величезний будинок, призначений на університет. В новім будинку знайдуть приміщенє всї університетські факультети.

Турецький парлямент приняв григоріянський календар.

Телеграма з Царгороду доносить, що турецький парлямент на пропозицію правительства рішив увести в житє григоріянський календар.

В Туреччині уживано доси магомеданський календар, який основуеть ся на змінах місяця.

Григоріянський календар або календар нового стилю, уживає цілий культурний сьвіт. Не уживає його лише грецько-католицька і православна церква. В Росії ще доси уживають календар юліянський, або календар старого стилю.

АМЕРИКАНСЬКІ ЧАСОПИСИ ПРО СПРАВУ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ".

Часопись „Нюарк Морнінґ Леджер" (з 28. січня б. р.) пише:

AID IS SOUGHT BY RUTHENIANS.

Bill Introduced In Congress by Mr. Hamill Interests Local Residents.

Local Ruthenians are much interested in a joint resolution introduced in Congress last week by Representative James A. Hamill of Jersey City. The resolution requests that President Wilson designate a day on which funds may be raised for the relief of the Ruthenians in Europe whose home provinces have been laid waste by the war and the population scattered by the Russian invaders.

The resolution cites that at least 1.000.000 of the Ruthenians, who also are known as Ukrainians, are in dire need of food, clothing and shelter. Disease and starvation also have added to the terrible conditions.

The resolution by Mr. Hamill was referred to the committee of foreign affairs. It was ordered printed.

Among the local leaders who have taken up the matter of relief for the Ruthenians is Rev. Peter Poniatishin, rector of St. John the Baptist Church. He has received numerous reports telling of the distress of Ruthenians at home. It is asserted that the Ruthenian situation was one of the underlying causes of the war because Russia coveted the Galician provinces wherein the Ruthenians dwell.

Повисша новинка звучить по українськи так:

РУСИНИ ШУКАЮТЬ ПОМОЧИ.

Біл внесений у конґресі п. Гамілом зацікавлює тутешних поселенців.

Тутешні Русини є дуже зацікавлені спільною резолюцією, внесеною в конґресі минулого тижня послом Джеймсом А. Гамілом з Джерзи Сіти. Резолюція просить, аби президент Вілсон назначив день, в якім можна би збирати жертви для підмоги Русинів в Европі, котрих рідні землї зістали знищені війною, а населенє зістало розігнане російськими наїзниками.

Резолюція каже, що найменьше 1,000.-000 Русинів, званих також Українцями, находить ся в крайній потребі поживи, одіня і захисту. Недуги і голод побільшують се страшне положенє.

Резолюцію п. Гаміла передано комісії для заграничних справ. Її припоручено видрукувати.

Межи тутешними провідниками, котрі заняли ся справою підмоги для Русинів, є і Впр. о. Петро Понятишин, парох церкви св. Івана Хрестителя. Він одержав численні вісти про нужду Русинів у старім краю. Запевняють, що справа Русинів була одною з головних причин війни, бо Росія хотіла загарбати галицькі землї, на котрих жиють Русини.

Подібну новинку помістила також джерзисітська часопись „Джерзи Джорнал" (з 29. січня б. р.). Навівши цілу резолюцію внесену в конґресі, ся ґазета пише: „Посол Гаміл сподіваєть ся, що та резолюція буде принята без спротиву, і що перейде в обох палатах".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. С., Манчестер, Н. Й. — Надісланий Вами вірш є так слабо написаний, що його годі помістити в часописи.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся до 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось донїс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґенцїв до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителїв і учителїв музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.— Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ОГОЛОШЕНЄ.

Понеже дяко-учитель п. Іван Переговський, який працював в Перт Амбою через пять літ яко дуже добрий управитель хору, добрий учитель і знаменитий аматор в представленях театральних, з причин від парохії і від мене незалежних зрезиґнував зі свого уряду, проте розписує ся отсим конкурс на обнятє місця дяко-учителя в Перт Амбою коло Ню Йорку. Просить ся, аби голосили ся лиш такі, які суть добрими діриґентами і добре провадять школу. Зголошеня можна слати через руки Тов. Дякоучителів, о. Чаплинський, 188 Easton St., Perth Amboy N. J.

ПОСАДА ДЯКО-УЧИТЕЛЯ єсть зараз до обнятя. Петент мусить знати провадити хор, давати представленя і учити діти. Зголошеня з поданєм условій слати на адресу: „Posada", 2280 W. 7th St., Cleveland, O. 12-14

ХТО БИ ЗНАВ СТЕФАНА ЛЕВИЦЬКОГО з 72-ої улиці, Ню Йорк, зволить ласкаво переказати йому, щоби зголосив ся у важній справі до Адміністрації „Свободи".

АНДРІЙ БІЛИК, 27 R. R. Ave., котрий передав передплату на „Свободу", зволить подати назву своєї місцевости. — Адм. „Свободи". 13

ІВАН КОСОВАН пошукує **СЕМЕНА ДАНИЛЯКА** з Зеленева, пов Кіцмань і **ПЕТРА КМІТА** з Давидова, пов. Сторожинець. Голоситись до: Foreign Information Bureau, 130 E. 7th St., New York, N. Y. 13-14

Пошукую **ТАЦЬКИ КРОШИНА**. Походить з села Рипнова, пов. Буск, Гал. Прошу щоби ся зголосила до мене як найскорше, бо її сестра Софія Крошина номерла 21. січня с. р. і оставила двоє дітий: три-літного хлопця і три-недільну дівчину. Хто би о ній знав, або вона сама, зволить ласкаво зголоситись на адресу: Mike Andruszezyszyn, Box 504, Painesdale, Mich. 12-13

Пошукую своїх краянів: **МИХАЙЛА МИКИКЮКА** і **МАРІЮ СТЕФЮК**. Походять з села Рудники. Мають перебувати в Злуч. Державах. Хто би о них знав, або вони самі, зволять ласкаво зголосити ся на адресу: Hryc Onufrejczuk, 25 Draper St., Toronto, Ont. Canada. 12-14

Пошукую свого брата **МИХАЙЛА ХВАЛЇБОГУ** і сестру **АПОЛЬОНІЮ**. Походять з села Кровінка, пов. Теребовля, Гал. Він має перебувати в Вінніпеґ, Канада, а вона в Шікаґо, Ілл. Хто би о них знав, або вони самі, нехай зголосять ся до мене на адресу: Anthony Chwaliboga, 193 Grand St., Jersey City, N. J. 11-13

РІДКА НАГОДА! На продаж салун в добре виробленім місци, гарне урядженє, великий запас напитків. Властитель продає сей бизнес з причини виїзду. Голоситись на адресу: „Продажа", c/o „Свобода", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 11-13

БУЧЕРНЯ НА ПРОДАЖ. Добре вироблений інтерес, $50 чистого доходу тижнево. Продам дешево тому, що маю другий бізнес. Голоситись на адресу: The Winfield Meat Market, №7 Laurel Hill, Boulevard, Winfield, L. I. 11-13

Пошукую свого брата **ІВАНА ПАХОЛОК**. Він виїхав з Канади в маю 1916 р. і перебував в Дітройт, Міш. Походить з села Колиндяни, пов. Чортків, Гал. Хто би о нім знав, або він сам, прошу ласкаво зголосити ся на адресу: Wasyl Pacholok, Box 4, Kempton, W. Va. 11-13

Пошукую **ВАСИЛЯ НАЦІЙ**, з села Конашів, пов. Рогатин. Хто би о нім знав, або він сам, прошу ласкаво зголосити ся на адресу: Oleksa Maslak, 1735 Tioga St., Shamokin, Pa. 10-13

ФОНОҐРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $12.00. Все в найліпшім стані. Адреса: Mr. Petrak, 334 E. 5th St., New York, N. Y. 4-29

ПРОДАМ 52-АКРОВУ ФАРМУ, 100 штук дерева овочевих, нові будинки, хата на 7 кімнат, студня, 2 коні, 2 корові, 100 курий, сіно, овес, кукуруза. Земля чорна, добра під управу цибулі, салери і инші продукта. За ціною голоситись до властителя: John Smith, Box 101, Whippany, N. J. 46-13

ПОТРЕБА МЕНАДЖЕРА до українського відділу в бюрі праці. Мусить відвічати за фінанси. — COMMERCIAL EMPLOYMENT AGENCY, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J. 7-13

ПРОДАЄТЬ СЯ САЛЬОН І РЕСТАВРАНТ з причини смерти властителя. — K. Kwasniak, 178 E. 3rd St., New York, N. Y. 9-14

БЕЗПЛАТНО висилаємо кождому гарний кишенковий календар на 1917 рік з цікавими додатками. Пишіть на адресу: M. B. Goldberger, 75 Clarkson St., New York City. 4—

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського університету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промислових: технічних, механічних і торговельних. Інформації устні або висемні уділює: 07— M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цегольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, вибрало отсей новий уряд: Т. Кухар, голова; Д. Дрозд, писар фін.; І. Багрій, скарбник; С. Багрій, писар рек.; П. Штим і К. Мединський, доглядачі хорих; І. Атаманчук і Т. Багрій, контрольори; К. Юрків, дверник. Згадане Братство істнує вже кілька літ в найбільшім порядку і спокою і належить до найбільшої організації в Злучених Державах, то є до У. Н. Союза. Тож просимо всіх тих, котрі ще не належать до жадної організації, нехай приходять на збори сего Братства 25. кождого місяця, пів до осьмої вечером до народної галі на Ірі стр. коло Робей. Вступ до галі для кождого вільний. — Д. Дрозд, писар.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, вибрало на річнім мітінґу дня 21. січня с. р. отсей новий уряд: П. Кондрацький, предс.; А. Андрушко, заст.; П. Катулька, секр.; І. Малещак, заст.; Г. Кузьмінський, кас.; М. Нагребецький, заст.; Т. Катулька і А. Лучинський, контрольори; А. Куземко і Л. Лабуда, догл. хорих; М. Дуник, дверник. — П. Катулька, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Петра і Павла, від. 81, подає до відома, що на 1917 рік зістав вибраний слідуючий уряд: В. Чачка, предс.; Я. Біленький, заст. предс.; Т. Валеґа, секр.; А. Чикита, заст. секр.; Е. Шутран, кас.; І. Букат, заст. кас.; П. Буката, Ф. Депута і А. Хомяк, контрольори; В. Смульський, С. Кондрат і А. Петрик, опікуни хорих; А. Корчинський, дверник; О. Лішинський, маршалок; В. Чачка, хорунжий; В. Чачка, І. Валеґа, Е. Шутран, Е. Вінніцький і Б. Сьвіржко, трустиси. Мітінґи Братства відбувають ся кождої четвертої неділі по першім в Чеській гали при Куртіс Аве., Куртіс Бей, Мд., точно о год. 2-гій пополудни. Кождий місцевий член має приходити на мітінґи в означенім часі, а позамісцеві члени мають точно присилати свої належитости перед мітінґом кождого місяця, бо в противнім случаю будуть суспендовані. Тих, котрі ще не належать ані до У. Н. Союза ані до Братства, просить ся, аби зголосили ся до секретаря Братства і вписали ся в члени. — В. Чачка, предс.; Е. Шутрин, кас.; Т. Валеґа, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 35, подає до відома, що на мітінґу дня 27. січня с. р. вибрано слідуючий новий уряд: І. Пеленський, предс.; Т. Дармороз, кас.; В. Пеленський, секр. Повідомляють ся заразом всіх членів, що слідуючий мітінґ відбудеть ся в суботу, 3. лютого, точно о год. 7.30 вечер. в гали Ковалького. Обовязком кождого члена прийти на сей важний мітінґ. — Уряд.

ЮНІКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу дня 14. січня с. р. вибрано отсих нових урядників: М. Кочкован, предс.; Н. Дуда, заст. предс.; В. Лисогір, секр.; С. Каседиця, заст. секр.; Л. Гарматюк, кас.; І. Захарко, заст. кас.; Д. Матвіїв і Т. Механік, контрольори; І. Демкович і М. Свіґур, догл. хорих; П. Михалюк, дверник.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. О. Николая, від. 225, подає до відома, що на 1917 рік зістав вибраний слідуючий уряд: І. Якимів, предс.; І. Коваль, заст. предс.; Н. Кузан, секр.; М. Колодій, заст. секр.; М. Кулів, кас.; Я. Балігроцький, заст. кас.; Г. Павлюх, Д. Мельник і М. Колодій, контрольори; І. Любчин і І. Гатлан, доглядачі хорих; Н. Шурик і Т. Бобрівський, хорунжі; Я. Балігроцький, капітан; Д. Теодор, дверник. Мітінґи відбувають ся кождої третої неділі по першім в гали церковній в Деслодж, Мо., зараз по Службі Божій. Кождий член має приходити на мітінґи в означенім часі, а позамісцеві члени мають точно присилати свої належитости найдальше до 20. кождого місяця, бо в противнім разі будуть суспендовані. Тих, котрі ще до Братства і до У. Н. Союза не належать, просить ся, щоби чимскорше вступали. — Н. Кузан, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 61, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся дня 4. лютого с. р. о годині 2-гій пополудни, в німецькій парафіяльній гали під ч. 435 Мейн стр. Просить ся всіх зійти ся в означений час. — В. Григорчук, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Мітінґ Товариства Русько-Американських Горожан відбудеть ся в неділю, дня 4. лютого с. р. о год. 3-тій пополудни в „МЕРКАНТІЛ ГОЛ", 849 Норт Френклін ул. На мітінґу повинен кождий член явити ся, позаяк будуть полагоджувані важні справи і буде вибір нового уряду на 1917 рік. — Т. Грицей, предс.: М. Рибак, секр.: І. Борисевич, кас. 13-14

ПОЗІР! НОРТГЕМПТОН, ПА. ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЧЛЕНІВ ЧИТАЛЬНІ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

відограсть ся представлене

„С Т Р А Й К"

В СУБОТУ, ДНЯ 3-го ЛЮТОГО 1917 Р.

в гали Я. Онущака,

на яке запрошуєть ся всіх місцевих, як також з Алентавн і околиці, Українців.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 6.30 ВЕЧЕР.

13 КОМІТЕТ.

Др. ІВАН СМІТ,

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСІ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

DR. JOHN SMITH, JR.

327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493. 11—

Перед ужитєм

ВЕСНЯКИ, плями на лици, прищі, лішаї, і всяка нечистість на тілі, зникнуть цілковито і під ґарантією ніколи не вернуть по кількаразовім ужитю східної краси креми „Амор". Ціна слоїка $2.00. THE AMOR NOVELTIES CO., 537 E. 17th Street, New York, N. Y. 7ч-22

По ужитю

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16x20 цалів, ціна 50 цнт. за один. Книжки до читаня, молитвеники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 75ч—

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA

168 E. 4th St., New York, N. Y.

31 ПРЕКРАСНИХ АРТИСТИЧНО ВИКІНЧЕНИХ ПОРТРЕТІВ ЖІНОЧОЇ КРАСИ в натуральних і дуже інтересуючих позах. Фотографічні знимки, дуже цікаві. Ціна всіх портретів лиш 58 центів. Гроші марками почтовими або моні-ордер висилати на адресу: 13-16

Mrs. NELLIE WOJNAR,

537 E. 17 St., New York, N. Y.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETKOWSKI, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St., St. Louis, Mo.

КОЖДИЙ ЧЛЕН УКР. НАР. СОЮЗА або ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ" коли пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ :-: ГАРНУ :-: КНИЖОЧКУ

Присилайте адреси до:

„SVOBODA",
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують?

Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

З Новим 1917 Роком Нехай се буде днем

коли кождий Українець в Америці повинен рішити, що жити тут не знаючи анґлійської мови тяжко. Отже ще таки нині напишіть до нашої школи листа; вложіть 10 центів монетою чи марками а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подрібні пояснення про се, як ми в короткім часі і за невелику платню РУЧИМО навчить Вас заочно ГОВОРИТИ, ЧИТАТИ І ПИСАТИ ПО АНГЛІЙСЬКИ.

Тисячі учеників скінчили нашу школу. Тисячі вдячностий одержані від наших учеників, проживаючих майже у всіх містах Злуч. Держав, Канади і Мексико. Ради своєї особистої користи не відкладайте на завтра, а ПИШІТЬ СЬОГОДНЯ. Ми ручимо писемно за успіх. 19—

Спеціяльний курс для женщин і дівчат. — Адресуйте:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, 525 W. 47th Street, New York City.

ROBERT LEWIN & COMPANY,

14 Smithfield Street, Dept. L. Pittsburgh, Pa.

Напротив „Мононгагеля Гавз".

ЗАЛОЖЕНА РОКУ 1872, ПЕРЕД ЗВИШ 43 РОКАМИ.

Стара славна фірма, де кождого добре обслужать. Найлучшої якости горівки, вина, лікери, розаліси і др., по найнизших цінах. Замовте собі на пробу, а ручимо, що будете вдоволені. Пишіть за цінником. Ми Вам сейчас вишлемо, як тільки його зажадаете.

Тут подаємо деякі ціни товарів найлучшої якости, з яких Ви певно будете вдоволені:

	ЗА ҐАЛЬОН
Добра стара червона або біла горівка	$1.50—2.00—2.50—3.00
Аран	2.00—2.50
Добрий старий темний рум	2.00—2.50—3.00
Теркелиця	2.50—3.00
Добра расковиця або вишнівка	1.50—2.00—2.50
Боровиця	2.00—2.50
Сильний альноголь	3.00—3.50—4.00
Угорська сливовиця	2.50—3.00
Добра стара бренді	2.50—3.00
Бренди (з яблок або бросквинь)	2.50—3.00
Добре старе вино	1.50—2.00—2.50
Др. Алтерс гірке вино (старе)	2.50

Памятайте, що ми оплачуємо експрес або фрейт від всіх замовлень на $5.00 або висше. Вишліть гроші на моніордер, в реджістрованім листі або чек. Хочемо, щобисьте тільки раз спробували а ручимо, що будете нашим сталим костумером. Замовленя висилайте на повисше подану адресу.

54ч— ІВАН ГОРНЯК, управитель чужинецького департаменту.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад першорядних народних русько українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризовання осіб, як: перуки, волося, бороди, вуса, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

Телефон: 514 Jersey City.

ПОТРЕБУЮ СЕЙЧАС ДОБРОГО ФАХОВОГО БУЧЕРА,

У ВІЦІ ВІД 18 ДО 28 ЛІТ.

Мусить бути Українець і уміти говорити по англійськи. Місце стале, платня добра. Голоситись устно або письменно: „Misce", c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДАРОМ вишлемо кождому наші ДВА КАТАЛЬОҐИ, спис найцікавіших книжок всякого рода, як історичні, байки, казки, штуки театральні, пісні, біблії, молитвеники, календарі і много других цікавих книжок. Також посідаємо великий склад годинників, бритов, ґрамофонів і всякі музичні інструменти. Пишіть сейчас на адресу: 12-61

UKRAINSKA TORHOWLA, 1926 W. Huron St., Dep. 4, Chicago, Ill.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

МАЮ 5 ЛОТІВ НА ПРОДАЖ, разом або поодиноко в місті Ґарвуд, Н. Дж., близько стації і трамваю. Є там 18 фабрик і ще більше будуєсь. З причини виїзду продам дуже тано. Зглошуйтесь до: 7ч13

Joes Soridka, 151 E. 112 St., New York, N. Y.

ПАТЕНТИ ВИНАХОДИ подаємо до опатентованя. Належитість адвокатську заплатите по отриманю рисунків як і копії паперів до замельдованя і як будете вдоволені. Книжочка з описом як патентувати, „ЩО ВИНАХОДИТИ" і порада ПАТЕНТОВА ДАРОМ. — ВАШІНҐТОН є місцем Патентового Уряду. Нашим костумерам помагаємо ПРОДАТИ патентового Уряду. Пишіть в своїй мові до одного з наших офісів: 155вч—

AMERICAN-EUROPEAN PATENT OFICES, (S.)

309 Broadway, New York City. — 403 Barrister Bldg., Washington, D. C.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЕРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОҐРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 5—21

THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. —39

UKRAINSKA KNYHARNIA
951 W. Erie St., Dpt. II, Chicago, Ill.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2-центи марку. 5—21

THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

НОВА КНИЖКА!

Сими днями вийшла з друку нова та дуже потрібна кождому книжка під заголовком:

ЩО БУДЕ В КРАЮ ПО СКІНЧЕНЮ ВІЙНИ?

ВАЖНІ ПОУЧЕНЯ ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ В КРАЮ РОДИНУ І МАЄТОК. Сеї книжки Вам конечно потрібно. Коштує враз з пересилкою 30 цнт. Хто пришле замовлене скоро, тому дамо воєнну мапу даром. Купіть за 30 цнт. стемпсів і вишліть ще нині: 8—

UKRAINSKA KNYHARNIA
34 East 7th Street, New York, N. Y.

Р У С Ь К И Й Б А З А Р

МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**

Книжка № 2-гий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 4-ий 75 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 6-ий 10 цнт.; № 8-ий 35 цт

МАЄМО ВИШИВАНІ СОРОЧКИ І КРАВАТКИ.

Виробляємо також ґердани з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з меньших кораликів $2.50. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: 134—

RUSKIJ BAZAR 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

СЕ Є НОВІСТЬ І ТО НЕ БУВАЛА.

Продаємо ґерданці до годинників з гербом України, вироблені з найкрасших кораликів в сімох кольорах, з позолоченим гачком. Ціна за один $3.00. Хто замовить в короткім часі, тому дамо піну до краватки, з гербом України. Сама піна коштує 50 цнт. Замовляти скоро.

Гроші висилайте через моні-ордер на адресу: 10ч—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

РАТУЙТЕ ПІЯКА!!!

Наколи горівка не спалила ще піякови жолудка і алькоголь не знищив кишок і всіх житєвих сил, наколи ще піяк не стратив енергії, цілковиту охоту до праці і житя, наколи ще єсть в нім бодай дрібка чести людської і доки смерть ще не простягне руку по свою офіру — РАТУЙ ПІЯКА!

Жінко! Єсли твій муж єсть піяком і тратить тяжко запрацьований гріш на горівку і инші напитки, а через що і ти терпиш недолю, УДАЙ СЯ ПО ПОРАДУ, КОТРУ ДІСТАНЕШ ЗОВСІМ ДАРОМ, як се зробити, ЩОБИ ТВІЙ МУЖ ПЕРЕСТАВ РАЗ НА ЗАВСІГДИ ПИТИ. Порада тебе не коштує ані одного цента. 7ч22

Чоловіче! Єсли маєш жену піячку або приятеля піяком, і хотівбись, щоби раз на все відучити їх сего поганого налогу, удай ся до нас по пораду, а ми радо дамо вказівки, як се зробити. ЩОБИ ПІЯНСТВО ЦІЛКОВИТО ВИКОРІНИТИ. Порада нічого не коштує, а користь велика. — Голоситись можна особисто або написати лист до:

THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

ДО ВПОВАЖАНОЇ ФІРМИ

THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

Поважані Панове:

Перед шістьма тижнями я спровадила собі від Панів пачку порошків „Амор—проти піянства". Сі порошки я давала мойому мужови так, як се Панове поручували. Успіх був незвичайний. Вже по двох тижнях муж перестав зовсім пити. Мій муж, став нині зовсім иншим чоловіком — не пє, працює, щадить, мене поважає, взагалі він став добрим мужом і батьком. Я навіть не знаю, як маю Вам за се подякувати. На доказ вдячности буду поручувати Вашу фірму всім моїм знакомим, а за Вас Панове буду молитись до кінця мого житя. Посилаю Вам $10 моні-ордером і прошу вислати мені ще 2 пачки того спасенного ліку для моїх нещасливих приятельок. Ще раз засилаю Вам щиру подяку, і пишусь

104— з правдивим поважанем,

NELLIE WOYNAR,
461 First Street, Hoboken, N. J.

R. J. Glick АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

ЖМІЄЧНИК є одним з найлішших домашних ліків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 14ч—

MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N.Y.

Ш К О Л А А К У Ш Е Р І Т.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 East 14th Street, New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць

54ч— CARSON і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а гроші до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank

COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.

И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

Читайте українські книжки і ґазети бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лічиню уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller.

найуспішнійший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА, СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пачки мають опаковане як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. AD. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St.,
NEW YORK, N.Y.

Книгарня „Свободи"

має на своїм складі ріжнородні книжки, як: оповіданя, новелі, байки, гуморески, книжки до забави і розривки, популярні наукові розвідки, букварі, самоучки, театральні штуки, молитвеники і т. и.

Крім книжок находить ся много ріжнородних друків, як: переписні листки з портретами визначних Українців, листи з віршами, портретами і др.

Цінники висилаємо на жадане.

Замовлені книжки висилаєсь відворотною почтою. Гроші належить присилати враз з замовленєм. Срібних грошей канадійських і марок (стемпсів) не приймаєсь.

Замовленя належить висилати на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

ДЛЯ МУЩИН 30 ЛІТ ПРАКТИКИ

ВИКЛЮЧНО ДЛЯ МУЩИН

Мій офіс є відомий читачам часописий. Мої старання вилічили сотки Українців, як і Поляків та других Славян, котрі тепер живуть в Ню Йорку, Брукляни і околиці. По виліченю, вони посилають до мене своїх недужих приятелів, бо знають, що Я ЛІЧУ СКОРО НАВІТЬ УТЯЖЛИВІ НЕДУГИ.

СТАРИЙ ДР. БРАЙН,

СПЕЦІЯЛІСТ СЕКРЕТНИХ МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ.

Витніть се оголошене і принесіть до мене, а я уділю Вам ПОРАДУ БЕЗПЛАТНО. Уміркованi ціни за лічене. Ніколи не рахую за богато.

Я є спеціяліст виключно для МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ.

ВАЖНЕ: Не тратьте часу і не шукайте инших способів лічення. Будьте розсудні. Мущини маючі секретну недугу і бажаючі вилічити ся скоро для заощадженя часу, гроший і болю, нехай піддадуть ся мойому догляданю.

УВАГА. Зрозуміла річ, що спеціяліст, як прим. я самий, лічить ліпше даму недугу, ніж родинні лікарі, які лічать всякі недуги. І споряджує ліки в своїм офісі. Зараз по першій візиті у мене побачите, що можу вилічити Вас в можливо найкоротшім часі і цілковито.

В МОЇМ ОФІСІ ДІСТАНЕТЕ НАЙЛІПШУ ОПІКУ ЯКА ДАСТЬ НАЙЛІПШІ УСПІХИ. — ПРИЙДІТЬ ВПЕРВЕ ДО МЕНЕ. ЛИШЕ МУЩИНИ.

В МОЇМ ОФІСІ РОЗМОВИТЕСЬ ПО УКРАЇНСЬКИ, ПОЛЬСЬКИ І АНҐЛІЙСЬКИ

DR. BRYAN,

333 East 17th Street, NEW YORK, CITY.

(помежи першою і другою Евеню).

Офіс отворений кождого дня в тижни від 9-ої рано до 8-ої вечер.

В неділі рано від 9-ої до 1-ої год.

Висядьте з горішної зелізниці або підземної при 18-ій або 14-ій улиці.

Elias Rosenthal АДВОКАТ,

ЗВІСНИЙ УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦІ

302 Broadway, 13th floor, NEW YORK, N. Y. — Практикує понад 25 літ в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом

Позір! Позір!

1) ВЕЛИКА БІБЛІЯ СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТА, в якій містить ся 1173 сторін друку; чисто український друк; містить вона всі книги Мойсея, писаня всіх пророків, сьвяте Євангеліє, всі посланія Апостолів і т. д. Оправлена в мнгоньку шкірку. Ціна з почтовою пересилкою всего $4.50.

2) ВЕЛИКИЙ ЦЕРКОВНИЙ ОПІВАНИК з нотами, в оправі полотняній. Ціна 75 центів.

3) МОЛИТВЕНИК „АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ", більший, містить Службу Божу, Акафисти, тропарі, кондаки, співи церковні, коляди. В гарній шкіряній оправі з золотим витиском $1.85.

4) МОЛИТВЕНИК „ДОРОГА ЖИТЯ", також містить Службу Божу, Акафисти, Тропарі, Кондаки, співи набожні, коляди. Оправлений в дуже гарну шкірку, з золотим витиском, чисто руський друк. Ціна всего $2.00.

5) МОЛИТВЕНИК І ЗБОРНИК, польський друк а руський вираз, містить то всьо, що ті повисші, тільки є більший, в гарній оправі. Ціна $2.00. Оправлений в шкірку $2.50.

Отже коли хочете тих книжок, то пишіть сейчас, бо їх маємо мало. Посилайте замовленя моні-ордером на адресу: 8ч—

UKRAINSKA KNYHARNIA Im. T. SZEWCZENKA, 1926 W. Huron St., Dep. 6, Chicago, Ill.

ЗРІСТ МІСТОЧКА ДУНБАР, В СУСІДСТВІ МІСТА ЧАРЛСТОН, В. ВА.

THE DUNBAR LAND COMPANY, є корпорацією чарлстонських капіталістів, а її заряд находить ся в руках полковника Ф. П. Гросскопа, котрий є звісний цілій околици Вірджінії як один з найспосібнійших бизнесменів, і котрий в останних роках ужив велику суму гроший на уліпшене місточка Дунбар, якими можуть похвалити ся лише більші міста.

Для піднесеня фабрик в сій місцевости, як і для вигоди самих жителів, основано корпорацію Чарлстон-Дунбар Нейтюрал Ґес Компани, яка набула 26.000 акрів землї під якою є ґази, побудувала 20 жерел, які дають много ґазу, позакладала ґазових рур на 14 миль довжини, запевняючи тим місточку Дунбар широке поле до розвою. Обильність ґазів на сій території дає змогу сій компанії вертіти нові жерела, а робота зростає там з кождим днем. Ся компанія видала на основане сего так корисного промислу і на заведене рур ґазових в місті Дунбар чверть міліона долярів.

Основателі земельної компанії місточка Дунбар відчули опісля потребу заведеня ліпшої комунікації межи Дунбар а Чарлстон і основали компанію трамваєву Чарстон-Дунбар Трекшіон Компани, яка побудувала сю лінію коштом $300.000. Електричні стрітkари є в безперервнім руху і перевозять мешканців в 30 мінутах до міста Чарлстон.

ВИГОДИ ДЛЯ ЖИТЕЛІВ МІСТА: Слідуючою справою, яку взято під розвагу, була справа уліпшеня улиць, їх поділ, і пр. Земельна компанія постарала ся о вигідні хідники і дотепер вимостила на 3 милї довжини конкретові хідники; дві треті части сих хідників є для ужитку прохожих, а компанія робить заходи коло заложеня більшої сіти хідників, і надієсь, що вже вкоротці хідники будуть находитись при кождій лоті сего місточка. Кошта виносили $10.000. Запроваджені водопроводи є знамениті і дають для жителів Дунбар добру воду. Земельна Компанія видала на се $7.500 та робить дальші уліпшеня.

Коли взернемо увагу на другі важні удосконаленя санітарні — то сим є запроваджене в місті каналів. До сего зужито 48 ваґонів рур, грубости 24 до 12 цалів а компанія затруднює при сім 50 людий. Рури укладають в глубині 7 до 20 стіп. Коли покінчать ся всі роботи, то загальні видатки на сей канал винесуть $25.000

Положене Дунбару є незвичайно добре, бо воно находить ся на головній лінії зелізниці Канава і Мішиґен та в недалекій віддали від трокових ліній, які лучать ся з сею зелізницею. На сусідній ріці зв. Канава сплавляють всякі річи та фабричні матеріяли і продукти, що потягає фабрикантів до будованя нових фабрик. Зваживши всї ті удогідненя для розвою фабрик — як дешевий і природний ґаз на місци та поміч земельної компанії, яка дає отвираючим ся фабрикам частину землї під будову, повставане нових фабрик є запевнене. Сама фабрика „Течер Вітмор Ґлес Компани" затруднює 350 людий, які виробляють ріжнородні скляні посудини, а головно займають ся виробом скляних частий до фотоґрафічних апаратів. Фабрика має 10-літний контракт „Істмен Кодак Компани" на повну доставу сих матеріялів. „Флечер Енемел Компани", займає 300 до 400 людий. Се стара корпорація; добре проспеpуюча. До Дунбар зістала перенесена з Андерсон, Інд. „Олней-Дунбар Ґлес Компани" виробляє фляшки. Через останний рік мала много замовлень. На будуче має знамениті вигляди. „Дунбар Флінт Ґлес Компани" виробляє комини і умбри до ламп, що становить головну індустрію Канава округу.

БУДІВЛІ В РУХУ. Нові будівлі повстають в Дунбар як гриби по дощи а визначні і богаті горожани інвестують великі гроші на всякі будови. Р. Ґ. Гоббард, голова великого чарлстонського гуртовного складу гросерських товарів вложив в будову нового будинку в Дунбар $15.000. А. Е. Шер і С. В. Мортон голова і касієр одної з найбільших чарлстонських аґенцій асекураційних вложив в будову $7.500; Ф. Бернардінґ, заможний бизнесмен з Чарлстон будує в Дунбар 8 домів коштом $15.000. Т. В. Вудвард, головний завідатель „Блек Бетсі Кол і Майнінґ Компани" інвестував в будову понад 5.000.

Значне число безнесменів з Чарлстон, купці і властителі копалень, як і люди ріжних професій вложило великі гроші в будівлї в Дунбар та роблять заходи для заведеня всяких уліпшень в місті Дунбар. Явна річ, що „Дунбар Ленд Компани" може похвалитись незвичайним розвоєм місточка Дунбар як і тим, що воно стає промисловим пунктом Вест Вірджінії. Завданем сеї компанії є поширити і окрасити місто в як найкоротшім часі.

Тому купуйте землю в Дунбар від „Дунбар Ленд Компани". Пишіть або голосіть ся по близші інформаці. Сплати дуже приступні на лотах. Згори вимагаєсь 10 процент готівкою а решту на місячні сплати по 10 до 15 долярів. Пошукуєсь добрих і чесних аґентів. (огол.)

DUNBAR LAND CO., DUNBAR, W. VA.

Антін Чехов.

ЗМОРА.

(Конець).

— Господи, та я й десять взяв би! — прошептав отець Яков, оглядаючись. — І десять вистарчить! Ви... ви дивуєтесь і всі дивують ся. Лакомий піп, захланний, куди він гроші діває? Я й сам се відчуваю, що лакомий... і караю себе, осуджую... людям в очи подивитись встидно... Вам, Павле Михайловичу, я совісно... беру правдивого Бога на сьвідка...

Отець Яков відітхнув і говорив далї:

— Дорогою я приготовив вам цілу сповідь, але... все забув, не найду тепер слів. Я дістаю з парафії сто пятьдесять рублїв річно, і всі... дивують ся, куди я сї гроші діваю... Але я вам. все по совісти розкажу... Сорок рублїв річно я уплачую за брата Петра в духовній школї. Він там все дістає, але папір і пера я даю...

— Ах, вірю, вірю! Ну, і пощо те все? — махаючи руками говорив Кунїн, почуваючи страшну тяжкість від тої щироста свого гостя і не знаючи куди дітись від його слезливих, блискучих очий.

— Дальше, я ще в консисторії за своє місце не все виплатив. За місце менї назначено заплатити двіста рублїв, аби я по десять місячно виплачував... Осудіть же тепер, що лишаєть ся? А щеж, крім того, я мушу видавати отцю Авраамію бодай по три рублї місячно!

— Якому отцю Авраамію?

— Отцю Авраамію, що був передімною сьвящеником в Сіньковї. Йому відібрано місце через його... слабість, а він же й тепер у Сіньковї жиє! Куди йому дітись? Хто його буде годувати? Хоч він старий, алеж і йому треба кута й хлїба й одежі! Я-ж не можу допустити, щоб він, сьвященик, пійшов милостинї просити! Я мав би гріх, якби що! Я! Він... всім винен, але се мій гріх, що я за нього не плачу.

Отець Яков зірвав ся з місця, і дивлячись непритомно в землю, почав ходити з кута в кут.

— Боже мій! Боже мій! — почав він муркотїти, то підносячи руки, то спускаючи. — Спаси нас Господи й помилуй! І пощо було сьвящене приймати, коли ти маловірний і сили не маєш? Кінця нема моїй розпуцї! Спаси, Діво Пречиста!

— Успокійтесь, панотче! — сказав Кунїн.

— Замучив мене голод, Павле Михайловичу! — говорив далї отець Яков. — Вибачайте великодушно, але я вже сили не маю... Я знаю, що якби я попросив, поклонив ся, то кождий поміг би, але... не можу! Не маю серця! Якже менї у селян просити? Ви тут служите й самі бачите... Чия рука піднесеть ся просити у жебрака? А попросити у богатших, у поміщиків, не можу! Гордість! Встидно!

Отець Яков махнув рукою і почав нервово обома руками чіхати голову.

— Встидно! Боже, як встидно! З гордости не хочу, аби люди мою біду бачили! Тоді, як ви мене відвідали, то чаю так і цілком не було, Павле Михайловичу, ані стебельця не було, алеж гордість не допустила признати ся вам! Я встидаюсь своєї одежі, ось тих латок... риз своїх встидаюсь, голоду... А чи годить ся сьвященику гордим бути?

Отець Яков станув посеред кабінету й наче не помічаючи присутности Кунїна, почав говорити сам з собою.

— Ну, припустім, що я знесу і голод і сором, але у мене ще, Господи, попадя є! Я-ж її з доброго дому взяв! Вона білоручка й делїкатна, привикла й до чаю і до білої булки й до гарного біля... Вона у батьків на фортепянах грала... Ще молода, і двайцяти лїт не має... Хочеть ся їй і прибратись і забавитись і в гості поїхати... А вона у мене... гірше ніж яка кухарка, встидно й на улицю показати. Боже мій, Боже мій! Тільки й утїхи її, як що принесу з гостини яблочок або який обаріночок...

Отець Яков знов обома руками почав чіхати голову.

— І ось межи нами не любов а жаль... Не можу глянути на неї без жалю! І що се таке, Господи, робить ся на сьвітї. Таке робить ся, що колиб в ґазетах написати, то люди не повірилиб... І коли всему тому кінець буде!

— Перестаньте, панотче! — майже крикнув Кунїн, лякаючись його тону. — Чому так понуро дивитесь на житє?

— Вибачайте великодушно, Павле Михайловичу... — промуркотів отець Яков, наче пяний. — Вибачайте, все те пусте, і ви не звертайте уваги... А тільки я себе виную й буду винувати... Буду!

Отець Яков оглянув ся й зашептав:

— Якось я йду раненько з Сінькова до Лучкова; дивлюсь а на березї стоїть якась жінка і щось нишпорить... Підходжу близше й очам своїм не вірю... Страх! Сидить жінка доктора Івана Сергієвича і білє полоче... Жінка доктора, інститут скінчила! Отже, щоб люди не бачили, встала раненько, аби за село з верству вийти... Непоборима гордість! Коли увиділа, що я коло неї й біду її побачив, ціла почервонїла... Я збентежив ся, налякав ся, підбіг до неї, хочу їй помогти, а вона ховає від мене білє, боїть ся, щоб я не побачив її драних сорочок...

— Все те якось навіть неімовірне... — сказав Кунїн, сїдаючи й майже зі страхом дивлячись на блїде лице отця Якова.

— Справді, неімовірне! Нїколи, Павле Михайловичу, сього не було, аби жінки докторів на ріцї білє прали! В ніяких краях сього нема! А я, яко душпастир і отець духовний не повинен би її допустити до сього, але що я можу зробити? Що? Ще й сам у її чоловіка даром лїчу ся! Ви справедливо були ласкаві виразитись, що все те неімовірне! Очам не вірить ся! Підчас служби Божої знаєте, погляну я з вівтаря, та як побачу свою публїку, голодного Авраамія й попадю, та як згадаю про докторову, як її руки посинїли від зимної води, то, повірите ви, забуду ся й стою, як дурень, непритомний, аж поки паламар не кликне... Страх!

Отець Яков знов почав ходити.

— Господи Ісусе! — почав він махати руками. — Сьвяті угодники! І правити навіть не можу... Ви ось про школу менї говорите, а я, наче бовван, нічого не розумію й тільки про їду думаю... Навіть перед престолом... Зрештою... щож се я? — схопив ся отець Яков. — Вам їхати треба. Вибачайте, я се тільки так... Простїть...

Кунїн мовчки стиснув руку отця Якова, провів його до передпокою і, вернувшись до свого кабінету, станув коло вікна. Він бачив, як отець Яков вийшов з дому, натиснувши на голову свій рудий капелюх з широкими крисами й поволи, похнюпивши голову, наче встидаючись своєї щирости, пійшов дорогою.

„А його коня не видно", — подумав Кунїн.

Подумати, що сьвященик у всї тоті днї ходив до нього пішки, — Кунїн бояв ся: до Сінькова було сїм-вісім верств, а на дорозї було бездонне болото. Опісля Кунїн бачив, як візник Андрій і хлопець Парамон, скачучи через калюжі й обризгуючи отця Якова болотом, підбігли до нього просячи благословенія. Отець Яків зняв капелюх і повагом благословив Андрія, опісля благословив і погладив по голові хлопця.

Кунїн провів рукою по очах, і йому видало ся, що рука його від сього стала мокра. Він відійшов від вікна й мутними очима провів по кімнатї, в котрій йому ще прочував ся несьмілий, придушений голос... Він поглянув на стіл... На щастє, отець Яков забув в посніху взяти з собою його проповіди... Кунїн скочив до них, подер їх на дрібні кавалки і з обридженєм шпурнув під стіл.

— І я не знав! — вистогнав він падаючи на софу. — Я, що вже більше як рік тут неперемінним членом, почесним мировим судією, членом шкільної ради! Сліпа лялька, туманець! Чим борший на поміч їм! На поміч!

Він до умученя крутив ся, стискав голову й напружував гадки.

— Дістану 20-го платню 200 рублїв... Під якимсь позором упхаю і йому і докторовій... Його запрошу молебен відправити, а для доктора фіктивно заслабну... Таким способом не ображу їх гордости. І Авраамію поможу...

Він розраховував на пальцях свої гроші й бояв ся признатись собі, що тих двіста рублїв ледви стане йому, аби заплатити управителеви, слугам, тому мужикови, що привозить мясо... По неволи прийшло ся згадати сю недалеку минувшину, коли нерозважно тратило ся батьківське добро, коли двайцятилїтним молодиком він давав в дарунку „дамам" дорогі вахлярі, платив фіякрови Кузьмі по десять рублїв на день, давав з пустоти акторкам подарунки. Ой якби то тепер здали ся всї тоті розкидані рублї, трирублївки, десятки!

„Отець Авраамій проїдає місячно тільки три рублї, — думав Кунїн. — За рубля попадя може собі сорочку справити, а докторова найми прачку. Але я все таки поможу! Напевне поможу!"

Тут нараз Кунїн згадав про донос, що написав архиєрею, і його цїлого скорчило, як від раптовного холоду. Сей спогад наповнив цїлу його душу чутєм прикрого встиду перед самим собою й перед невидимою правдою...

Так почав ся й закінчив ся щирий порив до корисної діяльности чоловіка з добрими намірами, але надто ситого й плиткого.